

LBRIS

We know
books

Diana Wynne Jones

CELE NOUĂ VIETI
,
ALE LUI CHRISTOPHER CHANT

IBDIS

We know
books

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

Jones, Diana Wynne

Cele nouă vieți ale lui Christopher Chant / Diana Wynne Jones;
trad.: Ioana Ghișa. –

București: Editura RAO, 2011

ISBN 978-606-8255-86-6

I. Ghișa, Ioana (trad.)

821.111-31=135.1

*Această carte este pentru Leo,
care într-o zi a fost lovit în cap
cu bâta de crichet*

RAO International Publishing Company
Grupul Editorial RAO
Str. Turda 117-119, București, România
www.raobooks.com
www.rao.ro

DIANA WYNNE JONES
The Lives of Christopher Chant
© Diana Wynne Jones, 1988
Toate drepturile rezervate

Traducere din limba engleză
IOANA GHIȘA

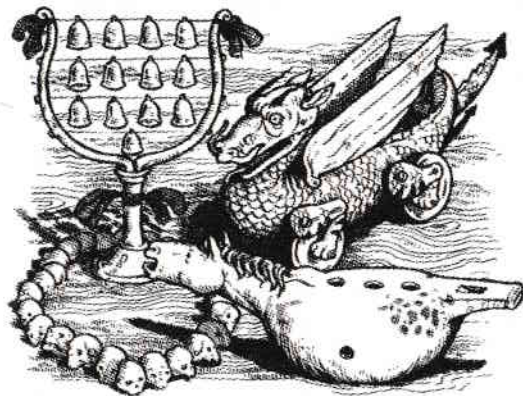
© RAO International Publishing Company, 2006
pentru versiunea în limba română

2011

ISBN 978-606-8255-86-6

Nota autoarei:

Totul în această carte se petrece cu douăzeci și cinci de ani înainte de povestea spusă în Trai de vrăjitor.

Capitolul 1

Trecură ani în șir până când Christopher să încredințeze cuiva secretul viselor sale. Asta se datora mai mult faptului că cea mai mare parte a timpului și-o petrecuse în acele odăi pentru copii aflate la etajul de sus al unei case mari din Londra, iar bonele care aveau grijă de el se schimbau mereu la câteva luni.

Abia de-și mai vedea părinții. Când era foarte mic, pe Christopher îl îngrozea ideea că într-o zi ar putea trece pe lângă tatăl său plimbându-se prin parc fără a-l recunoaște. Obișnuia să se așeze în genunchi și să se uite printre baluștri în rarele zile în care Tata se întorcea din oraș înainte de ora de culcare, sperând să-și întipărească în minte fața lui. Tot ce obținea era o imagine micșorată a unei siluete îmbrăcate în redingotă, cu mustață neagră și bine aranjată, care îi întindea valetului un

joben negru, iar apoi apariția fugară a unei cărări albe trasate impecabil în părul negru al tatălui său în timp ce aceasta se deplasa repede pe sub casa scârilor dispărând din câmpul său vizual. Dincolo de faptul că era mai înalt decât majoritatea valeților, Christopher nu prea știa mare lucru despre el.

În unele seri când Mama stătea să-l întâmpine pe Tata, vederea lui Christopher era blocată de fustele ei largi de mătase și de toată avalanșa aceea de zorzoane și de pliuri.

– Amintește-i stăpânului tău, obișnuia ea să-i spună valetului pe un ton foarte rece, că diseară va avea loc în această casă o ceremonie de primire și că este rugat ca măcar o dată în viața lui să-și îndeplinească îndatoririle de gazdă.

Tata, ascuns în spatele veșmintelor bogate ale mamei, răspundea printr-o voce cavernoasă:

– Spune-i Doamnei că în seara asta mi-am adus foarte mult de lucru acasă de la birou. Spune-i că trebuia să mă anunțe înainte.

– Informează-l pe stăpânul tău, îi răspundea Mama valetului, că, dacă l-aș fi avertizat, ar fi găsit o scuză de a nu fi aici. Subliniază-i că afacerile lui sunt finanțate de banii mei și că îmi voi retrage sprijinul dacă nu face măcar atâta lucru pentru mine.

Atunci Tata ofta.

– Spune-i Doamnei că mă duc sus să mă îmbrac, spunea el. Dar sub protest. Roag-o să se dea la o parte din dreptul scârilor.

Mama nu se dădea niciodată la o parte, spre dezamăgirea lui Christopher. Își aduna mereu fustele și naviga sus pe scări în fața lui Tata pentru a se asigura că acesta făcea ce voia ea. Mama avea niște ochi mari și

minunați, o față încântătoare și șuvițe castanii ondu-late și strălucitoare. Bonele obișnuiau să-i spună lui Christopher că Mama era o frumusețe. În acea fază a vieții lui, Christopher credea că părinții tuturor erau așa, dar și-ar fi dorit ca Mama să-l lase să-l privească pe Tata măcar o dată.

Și se mai gândea că toată lumea avea același fel de vise ca și el. Nu i se părea că merita să povestești despre ele. Visele începeau mereu în același mod. Christopher ieșea din pat, mergea de-a lungul peretelui, trecea de șemineu și se trezea pe o cărare pietruită, sus pe o pantă a unei văi. Valea era verde și adâncă, străbătută de un râu care se revârsa în cascade, dar lui Christopher nu i se părea că ar fi avut sens să urmărească firul apei. În loc de asta urca pe potecă, înconjura un bolovan mare spre locul pe care îl știa drept Locul de Hotar. Christopher credea că era o bucată de lume ce rămăsese abandonată înainte ca cineva să fi venit și să fi creat lumea așa cum trebuia.

Erau acolo o mulțime de stânci înclinate în toate direcțiile posibile. Unele erau fixe, înalte și ascuțite, altele arătau ca niște mormane de pietre sfărâmițoase, puse una peste alta, gata să se prăbușească la orice mișcare. Toate păreau lipsite de formă. Nici culoare nu aveau – predomina acel maroniu urât pe care-l puteai obține amestecând toate culorile dintr-o cutie de acuarele. Locul era învăluit într-o ceață udă care făcea ca totul să devină și mai puțin clar. Nu se putea vedea cerul. De fapt, câteodată i se părea lui Christopher că locul acela nici nu avea cer: își imagina că stâncile acelea lipsite de formă se continuau într-o arcadă enormă deasupra capului său, dar, dacă se gândea mai bine, își spunea că totuși nu era posibil.

Christopher era mereu conștient în visul său că din Locul de Hotar se poate totuși ajunge în ceea ce numea Aproape-Oriundeva. Îl numea așa pentru că era un loc care te respingea și nu dorea să-l vizitezi. Era aproape, dar mai mereu îl evita. Pornea târându-se, alunecând, strecurându-se printre pietrele ude și care stăteau să se deprindă, suind și coborând până când găsea altă vale și altă potecă. Erau cu sutele și le numise Oriundevauri.

Oriundevaurile erau destul de diferite de Londra. Erau fie mai calde, fie mai reci, cu copaci ciudați și case și mai ciudate. Cât despre oameni, unii arătau normal, alții aveau pielea vânătă sau roșiatică, alții aveau ochii diferiți, dar toți erau foarte drăguți cu Christopher. De fiecare dată când intra într-un vis îl aștepta câte o nouă aventură. În visele cele mai pline de acțiune oamenii îl ajutau să scape prin pivnițe și clădiri stranii sau el era cel care îi ajuta în războaie, sau să prindă și să închidă animale periculoase. În visele mai puțin aventuroase se înfrupta din mâncăruri nemaîntâlnite, iar oamenii îi făceau cadou jucării. Cele mai multe le pierduse croindu-și drum până acasă printre stânci, dar reușise totuși să salveze colierul de cochilii strălucitoare primit de la niște doamne prostuțe pentru că îl pusese la gât.

Mersese de mai multe ori în acel Oriundeva în care trăiau ele. Găsise o plajă cu apă albastră și nisip alb, numai bun de săpat și de construit. Trăiau acolo și oameni obișnuiți, dar Christopher îi vedea numai la distanță. Doamnele prostuțe veneau și se așezau pe stâncile din apă și se hlizeau la el în timp ce construia castele de nisip.

– O, clistoferule, murmurau ele cu glas subțire. Spune-ne ce te face pe tine clistofer.

Și toate izbucneau în hohote de râs stridente.

Erau singurele doamne pe care le văzuse fără haine pe ele. Aveau pielea verzuie și la fel și părul. Era fascinat de cozile mari și argintii care se unduiau și se mișcau ca la pești. Aveau prostul obicei de a-l împroșca cu apă din picioarele lor cu aripioare. Nu reușise niciodată să le convingă că el nu era animalul ciudat numit clistofer de care vorbeau ele.

De fiecare dată când mergea în acel Oriundeva, bona pe care o avea atunci se plângea de nisipul descoperit în patul lui. Înțelesese din timp că bonele se plângeau și mai zgomotos dacă îi găseau pijamaua murdară de noroi, udă și ruptă după escaladarea Locului de Hotar. Așa că își duse un rând de haine la cărarea pietruită ca să se schimbe când ajungea acolo. Trebuia să ducă haine noi cam la un an, când nici nu mai încăpea în hainele rupte și murdare, dar bonele se schimbau atât de des, că nici nu aveau cum să observe ceva. Nici nu le atrăseseră atenția jucăriile ciudate pe care le adusese de-a lungul anilor. Avea un dragon automat, un cal care de fapt era flaut și un colier de la doamnele prostuțe care, dacă te uitai mai bine, era un șirag de perle mici.

Christopher se gândea adesea la doamnele prostuțe. Se uită la picioarele ultimei bone și își spuse că papucii ei erau destul de mari ca să ascundă aripioarele. Dar nu puteai vedea mai mult din cauza fustelor. Continua să se întrebe cum Mama și bona puteau merge așa, numai pe o coadă enormă de pește în loc de picioare.

Ocazia de a afla se ivi într-o după-amiază când bona îl îndesă într-un costum incomod de marinier și îl conduse jos în sufragerie. Mama și alte câteva doamne stăteau acolo cu cineva pe nume Domnișoara Badgett, un fel de

IBRIS | We know books

verișoară a tatălui său. Ceruse să-l vadă pe Christopher. Christopher se uită la nasul ei lung și la riduri și întreabă cu voce tare:

– Mamă, ea e vrăjitoare?

Toată lumea cu excepția Domnișoarei Badgett care părea să fi căpătat și mai multe riduri zise:

– Șșș, dragule!

După aceea Christopher se bucură să vadă că uitaseră de el. Se strecură pe furiș sub masă, se așază pe covor și se rostogoli de la o doamnă la alta. Îl găsiră sub canapea zgâindu-se la dresurile Domnișoarei Badgett. Căzu rapid în dizgrație și fu alungat afară din cameră, foarte dezamăgit de a fi descoperit că toate doamnele aveau picioare groase și solide, mai puțin Domnișoara Badgett: picioarele ei erau subțiri și galbene ca ale puilor de găină.

Mai târziu în ziua aceea Mama trimise după el în camera sa.

– O, Christopher, cum ai putut?! Tocmai reușisem s-o determin pe Domnișoara Badgett să-mi facă o vizită și acum n-o să mai pună piciorul pe-aici. Ai irosit efortul meu de câțiva ani!

Christopher înțelese că era o muncă foarte grea să fii o frumusețe. Mama era foarte ocupată în fața oglinzii cu tot felul de sticlute și borcănașe. Slujnica din spatele ei era și mai ocupată lucrând la buclele lucioase ale mamei, mai mult decât ar fi fost vreodată bonele care aveau grijă de el. Christopher se simți atât de rușinat că irosise atâta efort, încât luă de pe toaleta mamei un borcănaș pentru a-și ascunde confuzia.

Mama îi spuse cu glas ferm să-l pună la loc.

– Vezi tu, Christopher, banii nu sunt totul. Un loc bun în societate e mult mai prețios. Domnișoara Badgett

ne-ar fi putut ajuta pe amândoi. De ce crezi că m-am măritat cu tatăl tău?

Christopher habar nu avea ce îi adusesese împreună pe părinții lui și își întinse mâna pentru a lua înapoi borcănașul. Dar își aminti imediat că nu avea voie să-l atingă și luă în loc niște bucle de păr fals. Și le legă în jurul mâinilor în timp ce Mama vorbea:

– Vei crește mare cu familia de neam bun a tatălui tău și cu banii mei. Vreau să-mi promiți acum că îți vei ocupa locul în societate alături de oamenii cei mai buni. Mama vrea ca tu să devii un om mare... Christopher, mă ascuți?

Christopher se dăduse bătut și renunțase s-o mai înțeleagă pe Mama. Îi arată în loc buclele de păr fals.

– Asta la ce folosește?

– E ca să-mi măresc volumul părului. Fii atent, Christopher! E foarte important să începi să te pregătești încă de pe acum pentru viitor. Pune jos părul ăla!

Christopher îl puse la loc.

– Credeam că ar putea fi un șobolan mort.

Și cumva Mama trebuie că a făcut o greșală pentru că, spre marea curiozitate a lui Christopher, lucrul acela chiar era un șobolan mort. Mama și slujnica ei strigară în cor. Christopher fu înghiontit afară în timp ce valetul dădu buzna cu un fâraș.

După asta Mama îl chema destul de des în camera ei ca să-i vorbească. El stătea încercând să țină seama de faptul că nu avea voie să se joace cu borcănașele, holbându-se la propria imagine din oglindă, întrebându-se de ce buclele lui erau negre și ale mamei, castanii și de ce ochii lui erau de culoare mai închisă decât ai ei. Nu mai era nici un șobolan mort, dar circula pe acolo un păianjen care uneori putea fi încurajat să planeze în fața

oglinzii, de fiecare dată când cuvintele mamei deveneau prea alarmante.

Christopher înțelese că Mama era foarte îngrijorată pentru viitorul lui. Știa că avea să fie obligat să intre în buna societate cu oamenii cei mai buni. Dar singura societate de care auzise era Ajutorul Societății Păgâne căreia trebuia să-i dea câte un bănuț în fiecare duminică la biserică și credea că Mama la asta se referea.

Christopher demară atent o anchetă, iar bona cu picioare mari fu dispusă să-i răspundă la întrebări. Îi spuse că păgânii erau sălbatici care mâncau oameni. Misionarii erau cei mai buni oameni și pe aceia îi mâncau păgânii. Christopher își dădu seama că urma să devină misionar când avea să crească mare. Lucrurile pe care i le spusese Mama deveneau și mai neliniștitoare. Dorea să se fi gândit la altă carieră pentru el.

O întrebă pe bonă și de doamnele care aveau coadă ca și peștii.

– O, vrei să spui sirenele! spuse fata râzând. Alea nu-s reale.

Christopher știa că sirenele nu erau reale pentru că le întâlnea numai în vise. Acum era convins că ar putea să dea și de păgâni dacă ajungea în vreun Oriundeva greșit. Pentru o vreme îi fu atât de teamă să nu întâlnească păgânii că atunci când ajungea într-o vale nouă din Locul de Hotar se așeza și se uita atent la Oriundevaul la care ducea, să vadă cum erau oamenii înainte să meargă mai departe. Dar mai apoi, văzând că nimeni nu încerca să-l mănânce se gândi că păgânii trăiau probabil în Oriundevaul care nu te lăsa să intri în el și decise că n-avea rost mai să se îngrijoreze până nu va crește mare.

După ce mai crescuseră puțin, oamenii din Oriundevauri îi dădeau câteodată bani. Christopher se învățase să refuze monedele. De îndată ce le atingeau, totul se oprea pur și simplu. Ateriza în pat cu o izbitură și se trezea plin de transpirație. Odată se întâmplase asta când o doamnă drăguță, care-i amintea de Mama, încercase răsând să-i atarne un cerceș în ureche. Christopher ar fi întrebat-o despre asta pe bona cu picioare mari, dar plecase de mult. Cât despre bonele care urmară, când încerca să le întrebe ceva nu-i spuneau decât „nu mă deranja, sunt ocupată“.

Până învăță să citească, Christopher crezu că asta făceau toate bonele: stăteau câte-o lună, prea ocupate ca să vorbească și la sfârșit deveneau rele de gură și plecau în grabă. Rămase destul de surprins când citi despre servitori bătrâni care stăteau cu familiile pe toată durata vieții și puteau fi convinși să spună povești lungi (și câteodată plicticoase) referitoare la ce pățiseră familiile la care slujiseră de-a lungul timpului. În casa lui nici unul dintre servitori nu rămânea mai mult de șase luni.

Motivul părea a fi că Mama și Tata renunțaseră demult să vorbească unul cu altul, chiar și prin servitori. Începuseră să le dea acestora bilețele pentru a fi înmânate celuilalt. Pentru că nu-i trecuse prin cap nici mamei, nici tatei să sigileze bilețelele, mai devreme sau mai târziu cineva ajungea să le aducă în camera de copii și să le citească bonei cu voce tare. Christopher observă că textul mamei era mereu scurt și la obiect.

„Domnul Chant are voie să fumeze doar în camera lui.“ Sau: „L-am ruga pe domnul Chant să ia aminte că fata de la spălătorie s-a plâns că pe cămășile lui apar arsuri de țigară“. Sau: „A fost foarte nepoliticos din partea

LIBRIS

We know
books

domnului Chant să plece chiar în mijlocul petrecerii organizate de mine“.

Tata de obicei lăsa bilețelele să se adune și apoi răs-pundea la toate într-o dezlănțuire turbată și haotică:

Dragă Miranda,

Am să fumez unde am eu chef și e treaba servitoarei aleia leneșe de la spălătorie să se ocupe de consecințe. Iar extravaganta de care dai dovadă când angajezi trântori nepricepuți sau mocofani obraznici servește numai confortului tău egoist, nu și mie. Dacă vrei să rămân la petrecerile tale, încearcă să angajezi un bucătar care știe să facă deosebirea dintre șuncă și papuci vechi și abține-te să te mai așiezi tot timpul cu râsetul ăla fiuitor și idiot.

De cele mai multe ori răspunsurile tatălui său făceau ca servitorii să plece până în dimineața următoare.

Cumva lui Christopher îi plăceau impresiile lăsate de aceste bilețele. Tata apărea aici într-o măsură mai mare ca o ființă umană, cu toate că era atât de critic. Fu o adevărată lovitură pentru el să fie rupt de ei prin venirea primei lui guvernante.

Mama trimise după el. Se îneca de plâns.

– Tatăl tău s-a depășit pe sine de data asta. E treaba mamei să se îngrijească de educația copilului său. Christopher, vreau ca tu să mergi la o școală bună. E foarte important. Dar nu vreau să te oblig să iei calea studiului. Vreau ca și ambițiile tale să se dezvolte. Dar vine tatăl tău cu ideile lui îngrozitoare și, pe la spatele meu, o angajează pe guvernanta asta care, după cum îl știi pe tatăl tău, trebuie să fie un dezastru. Vai, bietul meu copil!

Christopher își dădu seama că guvernanta era prima etapă în formarea lui ca misionar. Era un moment solemn și îngrijorător. Dar guvernanta se dovedi a fi doar o femeie cenușie cu ochi roz, mult prea discretă ca să vorbească cu servitorii. Rămase numai o lună, spre bucuria mamei.

– Acum a venit momentul să ne ocupăm de educația ta cu adevărat, zise ea. O s-o aleg eu pe următoarea guvernantă.

Mama urma să aibă ocazia să spună asta de mai multe ori vreme de doi ani după aceea, căci guvernantele aveau să vină și să plece precum bonele de dinaintea lor. Toate erau niște doamne monotone și modeste, iar Christopher le tot încurca numele. Hotărî că principala diferență între o guvernantă și o bonă era că guvernanta de obicei izbucnea în lacrimi înainte de a pleca – și că atunci era singurul moment în care ea avea de spus ceva interesant despre Mama și Tata.

– Îmi pare rău să-ți fac asta, plângea a treia sau poate a patra guvernantă, mai ales că ești un băiat așa drăguț, deși ești puțin cam rezervat, dar atmosfera din casa asta...! De fiecare dată când el e acasă – și slavă Domnului că nu prea des! – trebuie să stau la masă cu ei, într-o tăcere depălină. Iar ea îmi dă un bilet să i-l dau lui și el îmi dă un bilet să i-l dau ei. Apoi deschid biletele și își aruncă pri-viri ucigătoare unul altuia și apoi mie. Nu mai suport!

A noua (sau poate a zecea) guvernantă dădu dovadă de și mai puțină discreție.

– Știi că se urăsc unul pe altul, rosti ea printre sus-pine, dar asta nu înseamnă că ea trebuie să mă urască și pe mine! E una din alea care nu poate să suporte alte femei. Și cred că-i farmazoană, nu pot să-mi dau seama pentru că nu face decât vrăji minore, iar el e cel puțin la